

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОГО ДОСВІДУ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ЯКОСТІ ФАХОВОЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Герасимчук О.Л.

Житомирський державний технологічний університет

Одним із стратегічних завдань поглиблення європейської інтеграції, що має на меті створення єдиної Європи, є охорона довкілля. Досвід передових країн світу свідчить про нагальну необхідність в сучасних екологічних умовах розвитку як формальної, так і неформальної екологічної освіти. Саме вона стає дієвою силою, що скеровує державну політику в галузі охорони навколишнього природного середовища на глобальному та національному рівнях і є необхідною передумовою для переходу суспільства на шлях сталого розвитку. Тому входження України у світовий освітній простір висуває підвищені вимоги як до екологічної освіти молоді в цілому, так і до професійної підготовки спеціалістів зокрема.

Психолого-педагогічні основи формування знань, умінь і навичок взаємодії системи «природа – людина – суспільство» розглядались у працях Л. Виготського, С. Дерябо, О. Леонтьєва, С. Рубінштейна та інших. Останнім часом у центрі уваги наукових досліджень є окремі аспекти розв'язання проблеми екологічної освіти. Це, насамперед, дослідження філософсько-культурологічного аспекту екологічної освіти (Г. Пустовіт), моделювання системи екологічної освіти (Л. Лук'янова), формування екологічних знань професійно-технічних закладів освіти (Н. Магура).

Гірничопромисловий комплекс, як один із видів економічної діяльності, є потужним джерелом забруднення довкілля. Відкритий спосіб розробки родовищ призводить до зміни структури і погіршення якості родючого шару, до зміни форм рельєфу, значних ландшафтних порушень, забруднення водного та повітряного басейнів. Саме тому при підготовці фахівців гірничих спеціальностей слід приділяти особливу увагу екологічній освіті.

Однак фундаментальних та прикладних досліджень з проблеми формування екологічної компетентності у студентів гірничих спеціальностей досі не проводилось. На базі Житомирського державного технологічного університету готують фахівців гірничого напрямку для каменевидобувних підприємств, якими багата Житомирщина. Видобуток каменю ведеться відкритим способом. Тому на гірничо екологічному факультеті ЖДТУ розпочато проведення дослідження, в якому системно висвітлюватимуться науково-теоретичні підходи у побудові змісту, розробці інноваційних форм і методів їх реалізації, безпосередньо спрямовані на створення сучасної функціонально-структурної моделі формування екологічної компетентності студентів напрямку «Гірництво».

Інтегральним показником якості в контексті модернізації освіти є компетентність, яка визначається не через суму знань та умінь, а характеризує вміння людини мобілізувати в конкретній ситуації одержанні знання та досвід.

Досвід, як філософська категорія це є знання, одержані особистістю в процесі безпосередніх вражень, спостережень, практичних дій; єдність знань та умінь [1]. Первинний особистий досвід формується ще в середніх загальноосвітніх закладах. Тому рівень сформованості цього досвіду є необхідною початковою умовою, що безпосередньо впливає на якість подальшої фахової освіти, екологічної зокрема.

Впровадження новітніх підходів до навчання, зокрема компетентнісного, одиницями навчального процесу за яким визнано компетенції, як очікуваний результат навчальної діяльності, сприятиме формуванню у майбутніх гірничих інженерів розвиненого екологічного мислення, яке дозволить простежити зв'язок між будовою, хімічними властивостями забруднюючих речовин та їх впливом на навколишнє середовище.